

Totalforsvaret – et
samfunn i endring

Bodø 23. mai 2018

Per K. Brekke
Ass.dir DSB

«Bygge utholdenhet og motstandskraft»

«Ressursene *MÅ* finne hverandre»

Samfunnssikkerhet

- mer enn politi og forsvar

- Samfunnssikkerhet dreier seg om vern om liv og helse, demokrati og styringsevne og kritiske samfunnsfunksjoner
- Samfunnssikkerhet dreier seg om å bygge et samfunn som er inkluderende, robust og som har styrke til å møte det som måtte komme
- Samfunnssikkerhet dreier seg om å være forberedt på å håndtere det vi ikke klarer å forutse

Nye helseoppdrag for Øksnes brannkorps

ØKSNES: Brannvesenet i Øksnes fikk nylig et helt spesielt oppdrag fra AMK-sentralen. Alle ambulanser i og i åe lå det en meget syk pasient.

Helgi i tre måneder for kun 399,-

Tror de har «vaksiner» mot falske nyheter

12.000 evakuert etter skogbrann i Sor-Frankrike

PST om russisk kartlegging av Norge: – Kan rocke ved vår evne til å holde landet

Hemmeligholdt rapport: Sivilforsvaret kan ikke beskytte befolkningen

DSB: DAB-bruddet er akseptabelt

Driftet Nødnett ulovlig fra India

Nye utfordringer, endret risikobilde

Håper på fleirtal for å fylle opp beredskapslager for matkorn

TRUER NORGE MED ATOMVÅPEN: – Hvis dette får utvikle seg vil Norges befolkning lide

“ Aldri før har jeg vært så engstelig for sikkerhetssituasjonen i verden som nå ”

Hva må vi være forberedt på å møte?

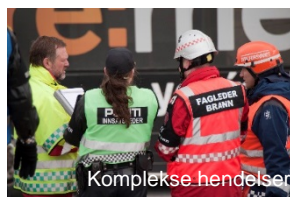
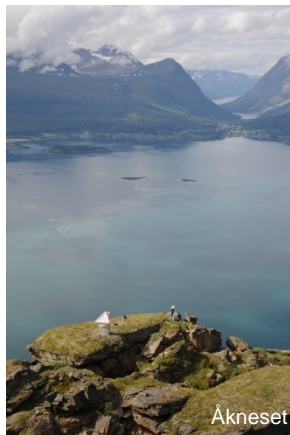

Foto:
DSB

Kommunens arbeid med samfunnssikkerhet

- skaper bevissthet og oversikt over risiko og sårbarheter i kommunen
- etablerer kunnskap om hvordan dette påvirker kommunen
- ha beredskap og god krisehåndteringsevne
- læring om hvordan trygge og robuste lokalsamfunn kan utvikles
- **sikre samarbeid og samordning lokalt**

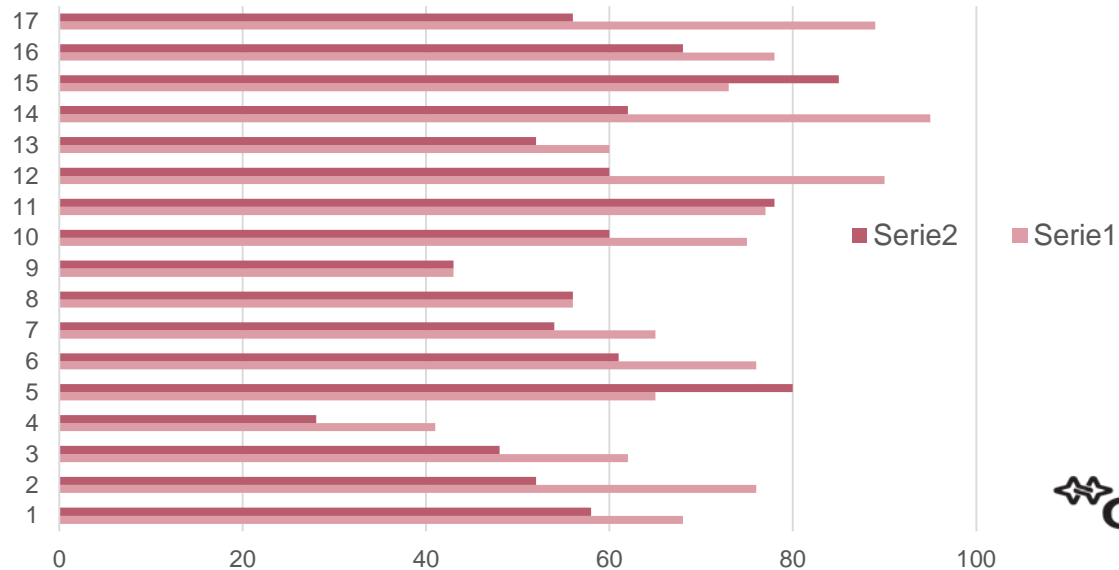

Kommuneundersøkelsen 2018

Resultater fra Nordland

- Imponerende 44 (=alle) kommuner i Nordland har svart
- Stadig positiv utvikling av kommunenes samfunnssikkerhetsarbeid
- Forbedring å hente på noen av kravene til helhetlig ROS og kravene til

Fylkesoversikt ROS og beredskapsplan

Kommuneundersøkelsen 2018

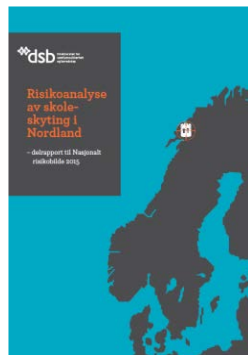
Resultater fra Nordland

- Kommunenes egenrapportering på etterlevelse av lov og forskrift om kommunal beredskapsplikt
- Tilleggsspørsmål i år:
 - (hensynet) til naturhendelser og klimaendringer, både gjennom Sivilbeskyttelsesloven og plan- og bygningsloven
- Nordlands kommuner over landsgjennomsnittet når det gjelder involvering av beredskapskoordinatorer i kommunenes arealplanlegging – DSB mener dette er en positiv styrking av det forebyggende arbeidet
- Fylkesmannens veiledning scorer høyt på spørsmålet om hva som styrker arbeidet med samfunnssikkerhet i kommunen

Det helhetlige utfordringsbildet

- *Klima*
- Terror
- Helse
- Teknologi
- Sikkerhetspolitisk situasjon
- Økt migrasjon
- Hybride hendelser

Hva kan skje – hva er det viktig å sikre?

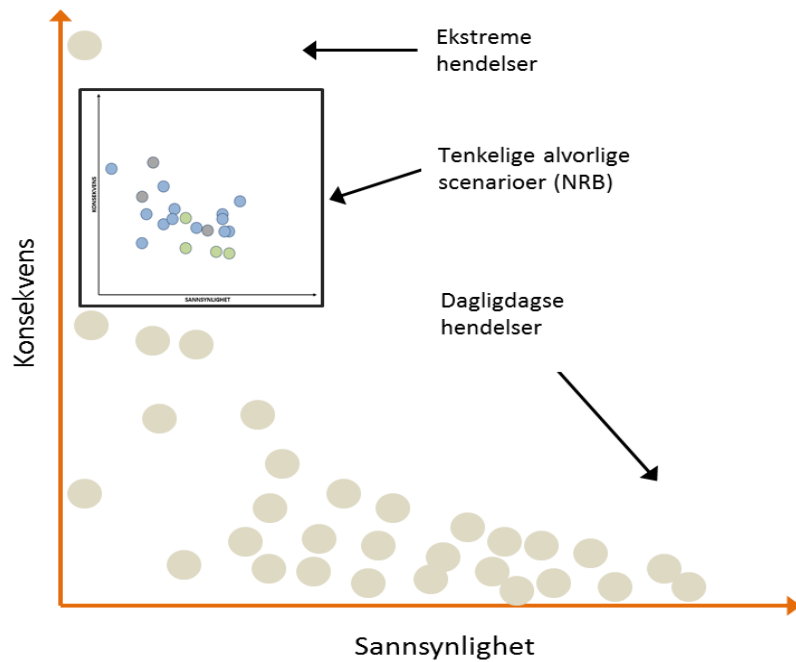
AKS
Hva må vi
sikre oss
mot?

KIKS
Hva er det
viktig å
sikre?

Scenarier med lav sannsynlighet og store konsekvenser

De 14 kritiske samfunnsfunksjonene

- Styring og kriseledelse
- Forsvar
- Lov og orden
- Helse- og omsorg
- Redningstjeneste
- IKT-sikkerhet i sivil sektor
- Natur og miljø
- Forsyningssikkerhet
- Vann- og avløp
- Finansielle tjenester
- Kraftforsyning
- Ekom
- Transport
- Satellittbaserte tjenester

Foto: Colourbox

Hybride hendelser

- Grensene mellom sivile og militære problemstillinger er i ferd med å viskes ut
- Vi kan bli rammet av hybride hendelser som kan ta ut viktige samfunnsfunksjoner
- Vi vet ikke alltid om det er en tilsiktet eller utilsiktet handling

Sårbarhet

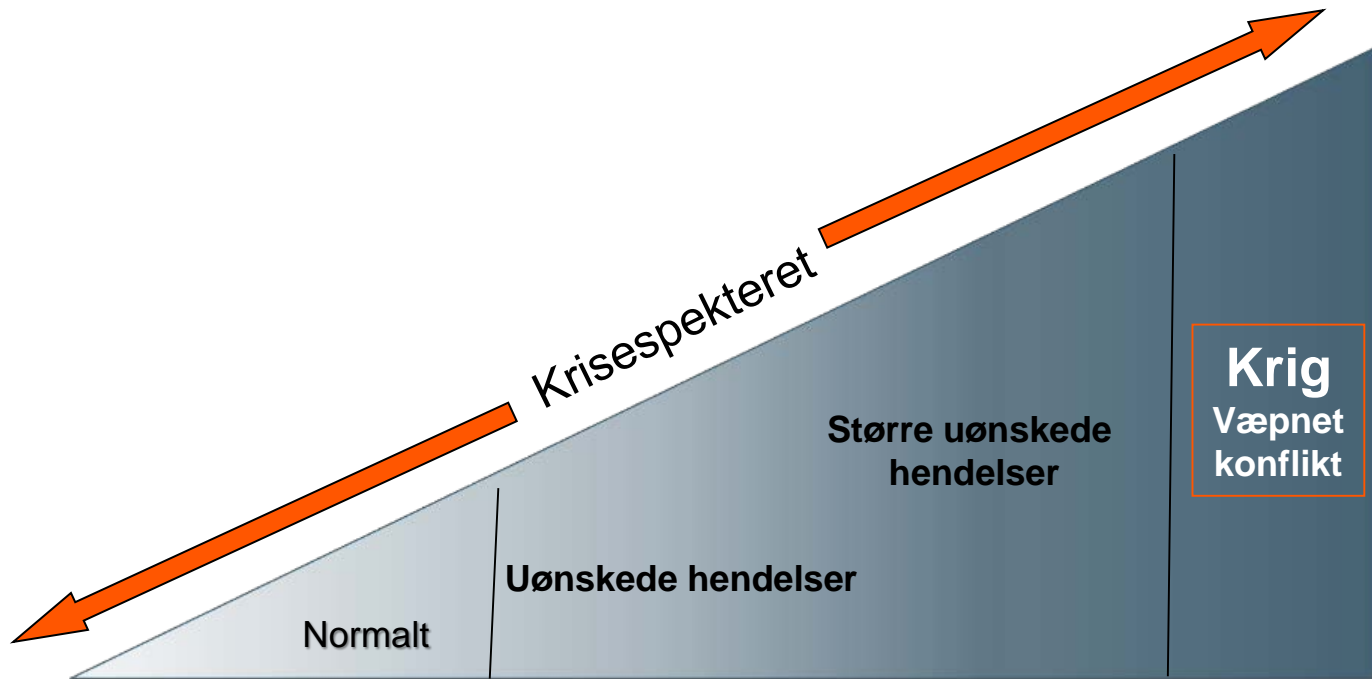
- Sårbarhetsutfordringer
 - Økt avhengighet av EKOM
 - Økt avhengighet av IKT
 - Økt avhengighet av kraftforsyning

Totalforsvarskonseptet

- Gjensidig støtte og samarbeid mellom Forsvaret og det sivile samfunn i hele krisespekteret.
- Innenfor forebygging, beredskapsplan-legging, krisehåndtering og konsekvenshåndtering.

KRIGSLYS

FREDSLYS

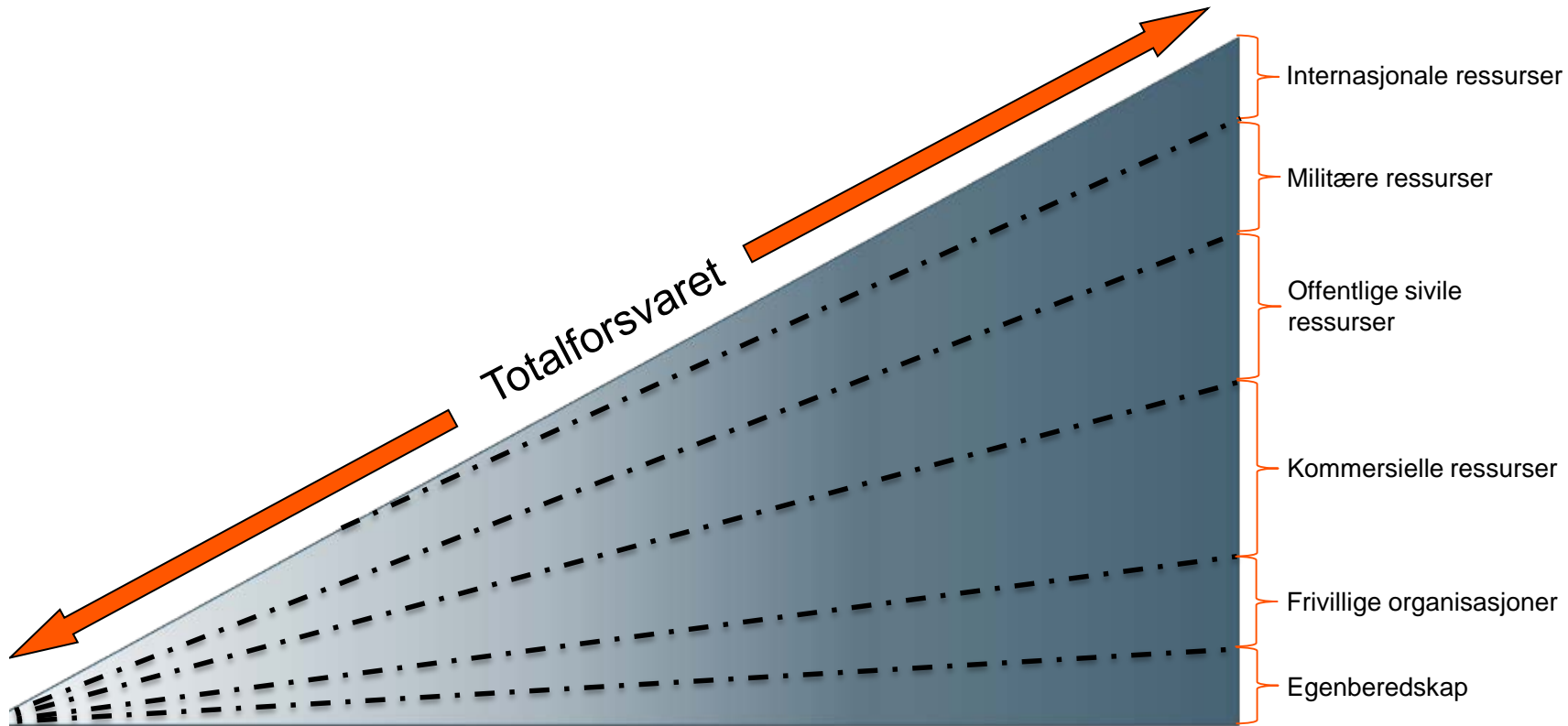
Program for videreutvikling av totalforsvaret og økt motstandsdyktighet i samfunnskritiske funksjoner

- Etablert i regjeringskonferanse 3. november 2016
- Todelt oppdrag
 - (1) *videreutvikle* totalforsvaret og
 - (2) *øke* motstandsdyktigheten i kritiske samfunnsfunksjoner.
- JD eier programmet, departemental styringsgruppe
- DSB koordinerer og administrerer på direktoratsnivå

NATOs grunnleggende forventninger - operasjonalisering av artikkel 3

1. Sikre kontinuitet i nasjonale styringssystemer og kritiske offentlige tjenester
2. Sikre robust kraftforsyning
3. Sikre evnen til å håndtere ukontrollert forflytning av mennesker
4. Sikre robust mat- og vannforsyning
5. Sikre evnene til å håndtere masseskadesituasjoner
6. Sikre robuste sivile kommunikasjonssystemer
7. Sikre robuste transportsystemer

Ressursene må finne hverandre gjennom hele krisespekteret

Forsvarets behov for sivil støtte

- Forsvarets behov for sivil støtte i form av varer, tjenester, personell og tilgang til infrastruktur vil overstige ressursene Forsvaret har behov for til daglig.
- Sentrale behov for Forsvaret vil være:
 - Transport
 - Helsetjenester
 - Spesialiserte tjenester
 - Drivstofforsyning
 - Basistjenester

Sivil vertslandsstøtte

Foto: Colourbox

Bruke etablerte krisehåndterings- mekanismer

Trident Juncture

- Deltakelse fra store deler av totalforsvaret (departement, direktorater/etater, fylkesmenn, kommuner, private leverandører av kritisk infrastruktur og tjenester)
- Planlegges koordinert og integrert med Forsvarets deltakelse i øvelsen

NORGE
STATSMINISTERENS
KONTOR

Fylkesmannen
i Buskerud

Telia

BROAD|NET

Mattilsynet

Hovedregningssentralen

KYSTVERKET

Fylkesmannen i Finnmark
Finnmárkku Fylkkamánni

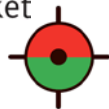
Fylkesmannen i Hedmark

Norges
Rederiforbund
Norwegian
Shipowners'
Association

Kartverket

PETROLEUMSTILSYNET

Røde Kors

CIRCLE K

FORSVARSDEPARTEMENTET

Fylkesmannen i Hordaland

POLITIET
POLITIDIREKTORATET

Forsvarsbygg

NVE

telenor

JUSTIS- OG BEREDSKAPSDEPARTEMENTET

FYLKESMANNEN I
MØRE OG ROMSDAL

Fylkesmannen i Nordland

Fylkesmannen
i Oslo og Akershus

Nasjonal
kommunikasjons-
myndighet

POLITIETS
SIKKERHETSTJENESTE

Meteorologisk
institutt

BANE NOR

KLIMA- OG MILIØDEPARTEMENTE

FYLKESMANNEN
I ROGALAND

FYLKESMANNEN I
SØR-TRØNDELAG

Fylkesmannen i Telemark

Fylkesmannen i Troms
Romssa Fylkkamánni

Fylkesmannen i Vestfold

Fylkesmannen i Østfold Fylkesmannen i Sogn og Fjordane

OLJE- OG ENERGI DEPARTEMENTET

LANDBRUKS- OG MATDEPARTEMENTET

NÆRINGS- OG FISKERI DEPARTEMENTET

KOMMUNAL- OG
MODERNISERINGSDEPARTEMENTET

HELSE- OG OMSORGSDEPARTEMENTET

TOLL
CUSTOMS

DEPARTEMENTENES
SERVICECENTER

Luftfartstilsynet
CIVIL AVIATION AUTHORITY - NORWAY

MILJØ-
DIREKTORATET

OLJEDIREKTORATET

Statens vegvesen

Wilhelmsen

AVINOR

NHO
Logistikk og Transport

Helsedirektoratet

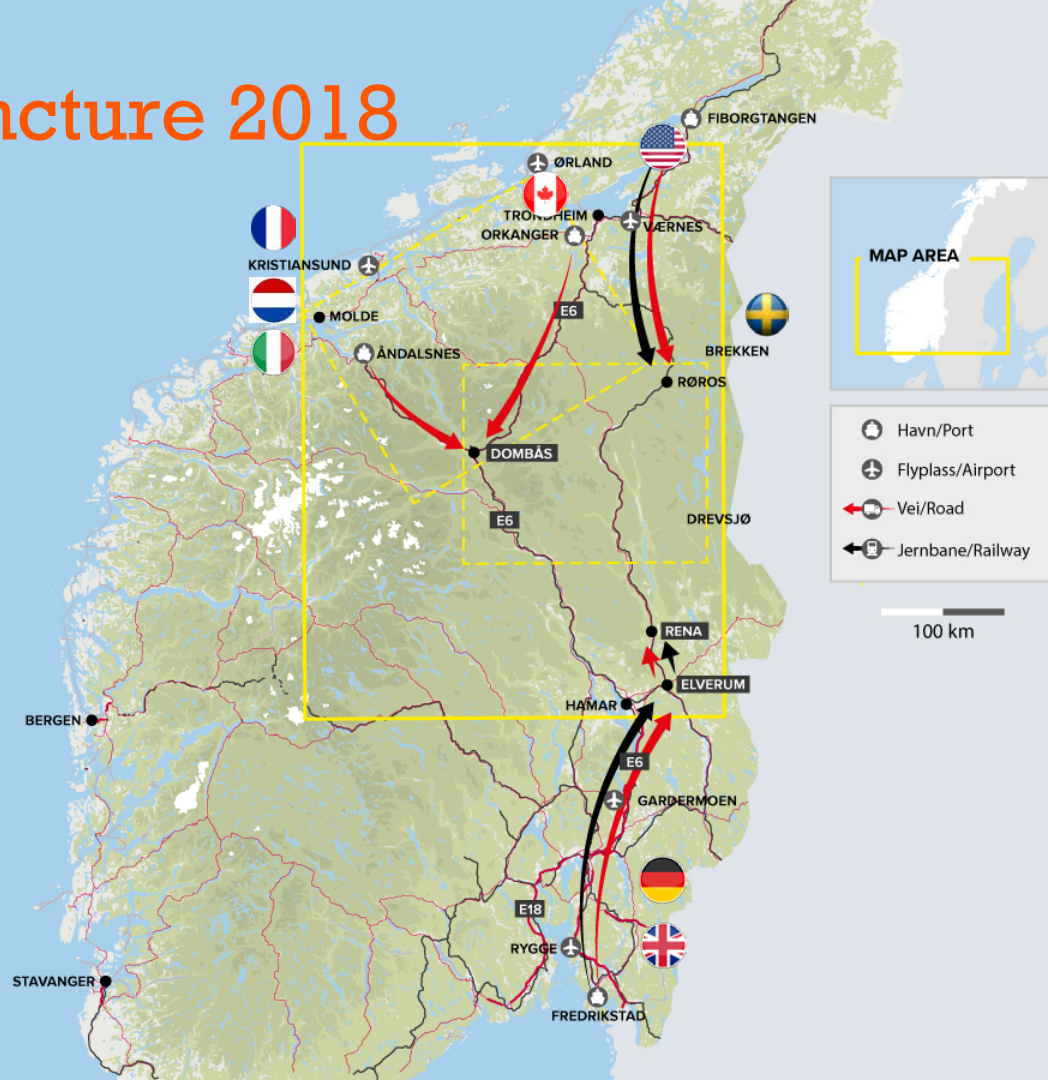
Statens strålevern
Norwegian Radiation Protection Authority

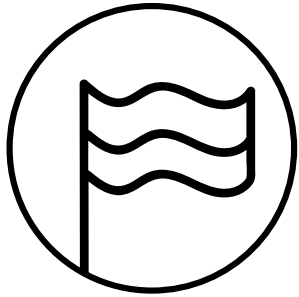
dsb
Direktoratet for
samfunnsikkerhet
og beredskap

Statnett

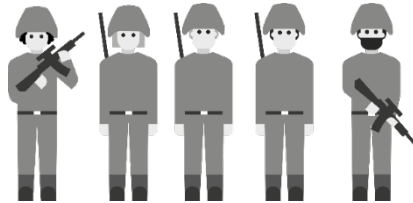
Trident Juncture 2018

TRJE18 som hendelse

31

41 000

140

70

Norsk nettside

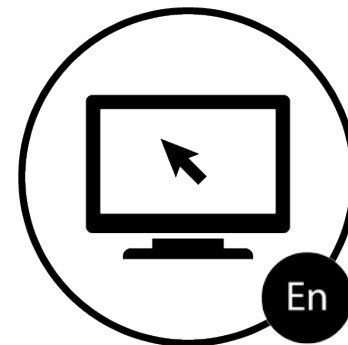
forsvaret.no

Mediearkiv

mediearkiv.forsvaret.no

Engelsk nettside

mil.no
nato.int

En ligning med flere ukjente

- Vi kan ikke planlegge for alle eventualiteter
- Konsekvenser må håndteres – årsaken er tidvis av mindre betydning
- Verktøykassen er i mange tilfeller gitt
- Rutiner, kunnskap, ferdigheter men også kreativitet og handlekraft
- Forberedelser er alltid viktig

Den norske beredskapsmodellen

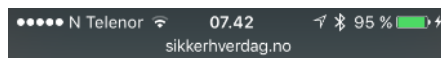
Olav (54) reddet 32 turister fra tunnelbrann

«Tillit»

Hvis vi som myndigheter, etater, næringsliv, frivillige organisasjoner ikke klarer å bygge utholdenhet og motstandskraft, eller klarer å håndtere det helhetlige utfordringsbildet – ja, da kan **befolkningen miste tillit** til oss!

Sikkerhverdag.no

Dette bør du ha i hus

- drikkevann
- tørrmat
- radio med batterier
- lommelykt
- stearinlys
- fyrstikker
- ved
- førstehjelpsutstyr
- kokeapparat som går på gass eller rødsprit så du kan få deg litt varmmat
- kontanter

Sikker hverdag / Din beredskap / Hendelser og kriser / Beredskap i hjemmet

Foto: Anne

BEREDSKAP I HJEMMET

Tenk igjennom hvilke farer og ulykker som kan ramme deg hjemme, og forbered deg best mulig. Vær strømmen blir borte eller du blir isolert av været i flere dager, bør du være rustet til å klare deg n

Hva kan skje?

Tenk igjennom hva dere er utsatt for. Ulykker som strømbrytning, brann i bolig og vind og vann kan være svært farlige. Dette er ting du bør tenke på.

Vær beredt

De fleste av oss er helt avhengig av strøm i hjemmet. For å sikre deg mot strømbrytning, lys, matlagning, varmtvann og elektriske apparater. Med litt forberedelse kan du være rustet til å klare deg selv noen dager.

Vurder risiko og sårbarhet i ditt hjem:

- Tenk igjennom hvilke farer, ulykker og utfordringer du kan møte hjemme.
- Tenk igjennom konsekvensene av langvarig strøm-, vann og fellebrytning.
- Finn ut hvilke risiko som kan reduseres på forhånd.
- Avklar behovet for å bedre beredskapen i ditt hjem.

- korrupsjon
- skoleulykker
- fyrstikker
- tve
- ferretilvarende
- ildsikring som gir på gass eller redspret så du kan bli skadet
- kontakt
- medisiner du er avhengig av

HENDELSER OG KRISER

Beredskap i hjemmet

Dette har du vært til å vite om i utvalgte områder

Sikker hverdag / Din beredskap

DIN BEREDSKAP

HUS OG HYTTE

Sikr gjør du bestanden forbered

Lag en nødbehold til hytta

Hva gjør du med frysepåsen når strømmen går?

Trykker heiser for eldre

VÆR OG NATUR

Sikr forbereder du deg på isvæ

De sikrer du deg med lyn

Sikr forbereder du deg på et

De sikrer du deg på et

De sikrer du deg på et

Alltid må ta sin del av ansvaret for villere og våtere vær

DEBATT: Vi vet at klimaendringene vil utfordre oss stadig mer i fremtiden. Det håndterer vi aller best, om vi forbereder oss sammen.

Cecilie Dase
DIREKTØR, SPESIALTILSETT FOR
SAMFUNNSSIKKERHET OG
BEREDSKAP

«Man kan jo ikke gå rundt
og tenke seg redd!»

Annie Fridland (80)

Colorbox